

PARLAMENTUL REPUBLICII MOLDOVA

Comisia cultură, educație, cercetare, tineret, sport și mass-media

MD-2073, Chișinău, bd. Ștefan cel Mare și Sfânt 105

www.parlament.md

11 iulie 2018

CEM nr. 252

R A P O R T

**la proiectul de hotărâre privind modificarea Registrului
monumentelor Republicii Moldova ocrotite de stat,
aprobat prin Hotărârea Parlamentului nr. 1531/1993**

(nr. 174 din 30.05.2018)

Comisia cultură, educație, cercetare, tineret, sport și mass-media a examinat proiectul de hotărâre menționat, înaintat din partea unui grup de deputați și comunică următoarele.

Proiectul de hotărâre este elaborat în conformitate cu prevederile art. 11, alin. (1) al Legii privind ocrotirea monumentelor nr. 1530 din 22 iunie 1993 și a art. 13 alin.(2), lit. a) din Legea monumentelor de for public nr.192 din 30 septembrie 2011, precum și în legătură cu faptul, că proiectul vine ca urmare a promovării Legii privind aprobarea Registrului național al monumentelor de for public.

Asupra proiectului de hotărâre au fost prezentate avize de la Guvern, Centru Național Anticorupție, Comisiile permanente ale Parlamentului care, în linii generale, susțin proiectul și îl propun spre aprobare. Doar Comisia pentru drepturile omului și relații interetnice s-a pronunțat pentru respingerea acestui proiect de hotărâre.

Direcția general Juridică a Parlamentului propune unele observații de ordin tehnico-juridic, necesitatea clarificării unor poziții stipulate în proiect cu privire la locul și argumentarea includerii sau excluderii acestora, precum și propunerea că acest proiect de hotărâre nu poate preceda adoptarea în plen a proiectului de lege pentru aprobarea Registrului Național al monumentelor de for public. Aceiași propunere este expusă și de Centrul Național Anticorupție care propune de a analiza oportunitatea promovării proiectul de hotărâre în mod simultan cu proiectul de hotărâre al Parlamentului pentru aprobarea Registrului național al monumentelor de for public (nr.90 din 19.03,2018). Toate aceste propuneri au fost incluse în tabelul-sinteză a amendamentelor și examinate la ședința Comisiei.

În procesul examinării proiectului s-a constatat că este necesar de a introduce unele poziții noi, din motiv că se cere reorganizarea lor, sau că au fost incluse în Registrul monumentelor de for public, precum și din motiv că unele din ele fac parte din categoria monumentelor istorice. Aceste propuneri au fost incluse în tabelul-sinteză care este parte componentă a prezentului raport.

Reieșind din cele expuse, Comisia cultură, educație, cercetare, tineret, sport și mass-media cu votul unanim al membrilor prezenți („pro” - 9), susține și propune Parlamentului examinarea și adoptarea proiectului de hotărîre nr. 174 din 30.05.2018 cu acceptarea amendamentelor incluse în sinteză.

Președintele Comisiei

Vladimir HOTINEANU

SINTEZA PROPUNERILOR ȘI OBIECȚIILOR

**la proiectul de hotărâre a Parlamentului privind modificarea Registrului Republicii Moldova
ocrotite de stat, aprobat prin Hotărârea Parlamentului nr. 1531/1993
(inițiativa legislativă nr. 174 din 30 mai 2018)**

Nr. d/o	Punctul din proiect	Autorul propunerii/obi ecției	Conținutul punctului din proiect	Conținutul propunerii	Decizia finală asupra propunerii
1.	Art. I	Comisia cultură, educație, cercetare, tineret, sport și mass-media	<p>Compartimentul „Zona de Centru”:</p> <p>- raionul Grigoriopol, poziția 474 se exclude;</p> <p>- raionul Iloveni, pozițiile 685, 791 se exclud;</p>	<p>Se propun următoarele intervenții:</p> <p>La compartimentul „Zona Centru”:</p> <p>- la poziția „raionul Grigoriopol”: a exclude sintagma: “raionul Grigoriopol, poziția 474 se exclude;”, deoarece, acest bun imobil (Fântâna armenescă) se încadrează în categoria de monument istoric.</p> <p>- la poziția „raionul Ialoveni”: a exclude cifra „685”, deoarece obiectul dat nu se încadrează în categoria de monument de for public, fiind amplasat</p>	<p>Se acceptă</p> <p>La art. I sunt efectuate următoarele modificări.</p> <p>La compartimentul „Zona Centru”:</p> <p>- la poziția „raionul Grigoriopol”, sintagma „raionul Grigoriopol, poziția 474 se exclude;” este exclusă.</p> <p>- la poziția „raionul Ialoveni”, se exclude cifra „685”.</p>

			<p>- raionul Ungheni, poziția 1576 se exclude;</p> <p>- poziția 1685, Obelisc “Memorialul principelui Grigorii Potiomkin de Taurida”;</p> <p>- Municipiul Chișinău: pozițiile 12, 13, 27, 32, 35, 36, 46, 272, 284, 288....</p>	<p>în cimitir.</p> <p>- la poziția: “raionul Ungheni”: a adăuga cifra “1577” și respectiv cuvintele “se exclud”, deoarece acest bun cultural (pictură murală aflată în interiorul unui edificiu) nu se înscrie nici în categoria de monument istoric și nici în cea de monument de for public.</p> <p>-a modifica sintagma: “Obelisc “Memorialul principelui Grigorii Potiomkin de Taurida”” în: “Obeliscul principelui Grigorii Potiomkin de Taurida”</p> <p>- La poziția “municipiul Chișinău”: a adăuga cifra “287”, deoarece acest bun imobil (Monumentul în memoria victimelor fascismului, Calea Orheiului) este inclus în Registrul Național al Monumentelor de for Public.</p> <p>a exclude pentru reorganizare sintagma: “27, 32, 35, 36, 46”.</p> <p>a introduce un text nou cu următorul conținut: “la poziția 27, în colonița 3 se exclud cuvintele “Placa comemorativă Alexandru Bernardazzi”.</p> <p>a introduce un text nou cu următorul conținut: “la pozițiile 32, 35, 36, 46”, în colonița 3, se exclude</p>	<p>- la poziția „raionul Ungheni”, sintagma “1576 se exclude” este substituită cu sintagma “1576, 1577 se exclud”.</p> <p>sintagma: “Obelisc Memorialul principelui” este substituită cu sintagma “Obeliscul principelui”</p> <p>- la poziția “municipiul Chișinău”: cifrele “27”, „32”, „35”, „36”, „46” și „284” sunt excluse; după cifra “286” este adăugată cifra “287”.</p> <p>după cuvintele “415 se exclud” sunt adăugate două aliniate noi cu următorul conținut: “la poziția 27, în colonița 3 se exclud cuvintele “Placa comemorativă Alexandru Bernardazzi” și “la pozițiile 32, 35, 36, 46, în colonița 3, se exclude sintagma: “Placa comemorativă”.”</p>
--	--	--	---	--	--

			<p>sintagma: "Placa comemorativă". a exclude cifra "284" din motivul că aceasta se încadrează și în conceptul de monument istoric.</p>	
	<p>- Municipiul Bender, pozițiile 24, 35, 37 se exclud.</p>	<p>- La poziția "Municipiul Bender": a completa cu cifra "21", deoarece bunul imobil (Memorialul feroviarilor) este inclus în Registrul Național al Monumentelor de For Public. a exclude din text cifra "35", deoarece bunul imobil (Casa fostei Școli de Zemstvă, Varnița) face parte din categoria monumente istorice.</p>	<p>- La poziția "Municipiul Bender" este adăugată cu cifra "21" și exclusă cifra "35".</p>	
	<p>Compartimentul „Zona de Nord”</p> <p>- raionul Drochia, pozițiile 529, 556, 635 se exclud;</p> <p>- raionul Glodeni, pozițiile 1496, 1497, 1498 se exclud;</p>	<p>La compartimentul Zona de Nord</p> <p>La poziția „raionul Drochia”: se substituie cifra "556" care este o eroare mecanică, cu cifra „656" (Monumentul Boris Glavan), deoarece acest bun imobil este inclus în Registrul Național al Monumentelor de For Public.</p> <p>La poziția „raionul Glodeni”: se exclude cifra "1497", deoarece bunul imobil (mormînt) face parte din categoria monumente istorice.</p>	<p>La compartimentul Zona de Nord</p> <p>- La poziția „raionul Drochia”: cifra "556" este substituită cu cifra „656".</p> <p>- La poziția „raionul Glodeni”: se exclude cifra "1497", deoarece bunul imobil (mormînt) face parte din categoria monumente istorice.</p>	

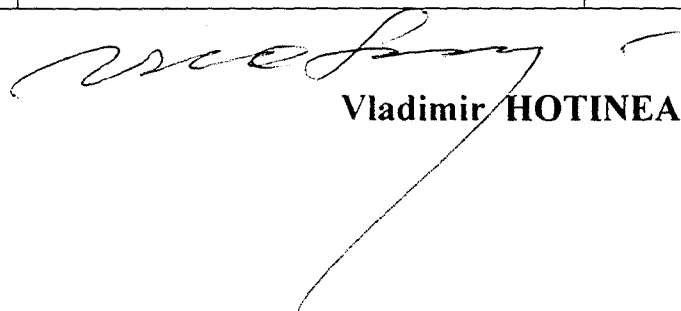
			<p>-raionul Ocnîța, poziția 1657</p> <p>- raionul Rîbnița, pozițiile 1979, 2012, 2027 se exclud;</p> <p>- raionul Sîngerei, pozițiile 2282, 2356, 2415, 2458 se exclud;</p> <p>- raionul Șoldănești, poziția 2870, 2951 se exclude.</p> <p>Compartimentul „Zona de Sud”:</p> <p>- raionul Cahul, pozițiile 28, 384, 406, 411 se exclud;</p>	<p>- La poziția „raionul Ocnîța”, după expresia „1657 se exclude” se adaugă sintagma „, iar la cifra 1666, sintagma “Semn comemorativ pe locul decesului hatmanului Zolkewsky” se substituie cu sintagma “Obeliscul “Locul decesului hatmanului polonez Stanislav Zolkewsky””,conform denumirii redactate în Registrul monumentelor de for public;</p> <p>La poziția „raionul Rîbnița”: a adăuga cifra “2014”, deoarece bunul imobil (mozaic) este inclus în Registrul Național al Monumentelor de For Public.</p> <p>La poziția „raionul Sîngerei”: a exclude cifra “2415”, deoarece bunul imobil (mormînt) face parte din categoria monumente istorice.</p> <p>La poziția „raionul Șoldănești”: a exclude cifra “2951”, deoarece bunul imobil (biserică) face parte din categoria monumente istorice.</p> <p>La compartimentul Zona de Sud</p> <p>La poziția „raionul Cahul”: a include cifra “34”, deoarece</p>	<p>- La poziția „raionul Ocnîța”, după expresia „1657 se exclude” se adaugă sintagma „,iar la cifra 1666, sintagma “Semn comemorativ pe locul decesului hatmanului Zolkewsky” se substituie cu sintagma “Obeliscul “Locul decesului hatmanului polonez Stanislav Zolkewsky””;</p> <p>- La poziția „raionul Rîbnița”: este adăugată cifra “2014”.</p> <p>- La poziția „raionul Sîngerei”: cifra “2415” este exclusă.</p> <p>- La poziția „raionul Șoldănești”: cifra “2951” este exclusă.</p> <p>La compartimentul Zona de Sud</p> <p>- La poziția „raionul Cahul”: este adăugată cifra “34” și sunt excluse</p>
--	--	--	--	---	--

				<p>bunul imobil (Monument eroilor luptei de la Larga, 1770) este inclus în Registrul Național al Monumentelor de For Public.</p> <p>se exclud cifrele "384, 406, 411", pentru reorganizare.</p>	<p>cifrele "384, 406, 411".</p>
			<p>- raionul Taraclia, poziția 359 se exclude;</p> <p>- raionul Vulcănești, poziția 380, Obelisc "Bătălia de la Cahul 1770"</p>	<p>- La poziția „raionul Taraclia”: a include, prin reorganizare cifra "384"</p> <p>- La poziția „raionul Vulcănești”: a substitui la cifra „380”, termenul „Obelisc” cu termenul „Coloana”.</p>	<p>- La poziția „raionul Taraclia”: este adăugată cifra "384".</p> <p>- La poziția „raionul Vulcănești”: la cifra 380, cuvântul „Obelisc” este substituit cu cuvântul „Coloana”.</p>
2.	Proiectul de hotărîre	Centrul Național Anticorupție		<p>Se propune de a analiza oportunitatea de a promova proiectul de hotărîre a Parlamentului în mod simultan cu proiectul de hotărîre a Parlamentului pentru aprobarea Registrului național al monumentelor de for public (inițiativa nr.90 din 19.03.2018) sau promovarea inițiativei date cu completarea cu un articol nou cu următorul conținut: „Articol 2. Bunurile care au fost excluse din cadrul Registrului monumentelor Republicii Moldova ocrotite de lege urmează a fi incluse în Registrul național al</p>	Se acceptă

				monumentelor de for public".	
3.	Art.1	Direcția Generală Juridică a Parlamentului		Se propune substituirea sintagmei "Articolul 1" cu sintagma "Articol unic".	Se acceptă
4.	Art.1	Direcția Generală Juridică a Parlamentului		În textul introductiv al articolului I, sursa publicării urmează a fi substituită cu următorul conținut: "(republicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2010, nr. 15-17, art. 24)".	Se acceptă
5.	Art.1, Punct.1	Direcția Generală Juridică a Parlamentului		La pct. 1 - poziția 874 și poziția 299 se propune a fi excluse din Registrul monumentelor Republicii Moldova ocrotite de stat, în nota de argumentare fiind menționat că preluarea /extragerea acestor opere din Registrul citat mai sus implică inserarea și reglementarea lor în Registrul național al monumentelor de for public, însă observăm că aceste poziții au fost omise și nu s-au inclus în proiectul de lege pentru aprobarea Registrului național al monumentelor de for public.	Se acceptă Pozițiile 874 și 299 sunt incluse în proiectul de lege pentru aprobarea Registrului monumentelor de for public
6.	Art.1, Punct.3	Direcția Generală Juridică a Parlamentului		La pct. 3. observăm că, pozițiile 384, 406 și 411 sunt introduse eronat în compartimentul raionului Cahul, dat fiind faptul că aceste poziții se atribuie și sunt totodată reglementate în proiect în compartimentul raionului Vulcănești.	Se acceptă Pozițiile 384, 406, 411 - raionul Cahul sunt excluse.

7.	Proiectul de hotărîre	Direcția Generală Juridică a Parlamentului		Sugerăm respectarea ordinii alfabetice și cronologice la introducerea pozițiilor în textul proiectului de hotărîre.	Se acceptă
8.	Proiectul de hotărîre	Direcția Generală Juridică a Parlamentului		Proiectul de hotărîre a fost elaborat ca urmare a înaintării și promovării proiectului de Lege pentru aprobarea Registrului național al monumentelor de for public, astfel adoptarea sa nu poate preceda adoptarea în plen a proiectului de lege pentru aprobarea Registrului național al monumentelor de for public.	Se acceptă

Președintele Comisiei

Vladimir HOTINEANU